

Täyskäännös seniorikansalaisten kaupunkiasumisessa

Heikki S. von Hertzen
Kotkan sosiaali- ja terveyslautakunnan pja
Kymenlaakson sairaanhoitopiirin hallituksen pja

Otaniemi 11.3.2008

Herätys !!!

'Kotkansaaren sairaala on vanhusten pitkäaikaishoidon käyttöön huonosti soveltuva (VALSAI ja TEPRO 2)

'Suomessa kroonikkopaikkoja runsaat 20.000 . Ruotsissa n. 3000. Selkä Finnkampen haaste

, Kotkansaaren sairaalan tarveselvitys ja pitkäaikaishoidon järjestämisen vaihtoehdot tuklevaisuudessa. Sotela 13.9.2006 (toimeksianto virastolle loppukeväästä 2006)

ENTÄS SITTEEN ?

' Siirrytään pieniin hoitoyksiköihin, joissa vanhusten hoitoympäristöä luonnehtii kodinomaisuus.

' Siirtyminen osastomuotoisesta vanhustenhoidosta kodinomaisiin yksiköihin asettaa haasteita myös hoitotyön käytäntöjen kehittämiseksi.

Vanhustenhuollon strategiset tavoitteet

- **Ikääntyvä kotkalainen elää omassa kodissaan mahdollisimman pitkään**
- **Kenenkään vanhuksen kotina ei ole laitos!
(Hyvinvointia vuoteen 2015 ohjelma)**
- **Pitkäaikaishoidon rakennemuutos 2015 mennessä eli Hoivakotimallin toteuttaminen laitoshoidon sijaan ja kotihoidon vahvistaminen**
- **Itsenäisen suoriutumisen tukeminen, omahoitoisuuden korostaminen ja mahdollistaminen**
- **Esteettömyyden, hyvinvointiteknologian ja turvallisuuden toteuttaminen hoito- ja kotiympäristössä**

Kotkansaaren sairaala

- rak.v 1925 ja laajennus v1939
- kerrosala B osa 2 555 m² ja A osa 3715 m²
- peruskorjaus 1982-1987
- 141 ss
- hoitopäivän hinta ka 131,31 €
- pitkäaikaishoidon yksikkö

Vanhainkodit

Paimenportti

- **valm. vuonna 1959**
- **kerrosala 5 210 m²**
- **peruskorjaus 1992- 1996**
- **Asukkaita 75**

Eskola

- **valm. vuonna 1976**
- **kerrosala 6383 m²**
- **asukkaita 100**

HOIVAPALVELUT 1.1. 2008

- **KOTKANSAAREN
HOIVAOSASTOT 5**
- **HOIVA-ASUMISEN YKSIKÖT**
- **VANHAIKODIT**

- **Kaikki sulautuvat
hoivakoti/asumisen
toimintamallin mukaisiksi**

HOIVAKOTI toimintamalli

- **Ikäihmiset asuvat ryhmäkodissa tai ”soluasunnossa”**
- **ryhmäkodit 10 asukkaan yksikköjä(n. 24 neliötä ja soluasunto n. 30 neliötä)**
- **Ympäri vuorokautinen hoito/ hoitajien läsnäolo, mitoitus 0.6 tt /asukas**
- **Päivärytmi normaali, yksilöllinen, ulkoilumahdollisuus**
- **Vuode lepoa varten (”Vuoteesta itsehoitoon”- teema”)**
- **Hoito ja ympäristö tukee itsenäistä elämänhallintaa**
- **Kaikessa hoitamisessa kuntouttava toimintamalli,**
- **asukkaan maksut koostuvat vuokrasta, hoitamisen kustannuksista, ateria- ja siivouskuluista**
- **Itsemääräämisoikeus ja toisaalta hoidontarve perusteen hoito- ja palvelusuunnitelmalle**

Hoivakotien suunnittelun tavoitteet

- uudet hoivayksiköt toimivien yksiköiden ja palveluiden läheisyyteen
- asuinympäristö tukee itsenäistä selviytymistä
- turvallisuus, viihtyisyys ja esteetön liikkuminen huomioitava
- yhden hengen huoneet ja riittävä tilavaraus mm. apuvälineille, neliömäärät uusien kriteerien mukaisiksi
- ympäristön huomiointi

Huomioitavat tavoitteet henkilökunnan osalta

- ergonomiset tekijät
- kuntouttavan työtteen toteuttamismahdollisuus
- työvuorosuunnittelun tehokas toteuttaminen
- työmallien uudistumismahdollisuudet
- työympäristön turvallisuus

Yleisiä hoivakotien suunnittelutavoitteita

- **Muunneltavuus**
- **rahoitusjärjestelyt: hoivakodit vuokraperiaatteella, kunnalla pitkäaikainen vuokrasopimus**
- **asukkaat maksavat oman osuuden vuokrasta (huone + yleiset tilat)**
- **Nykyisten tilojen myynti mahdollisuus**
- **(mm. Eskola, Paimenportti jne..)**
- **Henkilöstömitoitus mitoituksen mukainen (uusi suositus 3/2008)**

Vaiheittainen taulukko hoivayksiköistä ja henkilökunnasta

	2007	2009	2010	2011	2013	2015
Kotkansaaren hoivasairaala	141	62	0	0	0	0
City-koti		84	84	84	84	84
Paimenportti	75	75	70	70	70	70
Paimenportti uusi hoivakoti			80	80	80	80
Eskola	100 + 5	105	100	65	65	65
Eskola uusi hoivakoti				40	40	40
Toipilaskoti						40 (osuus 50 %)
yht.	321	326	334	339	339	339+20
Hoitohenkilökunta tavoite 0,60 määrä	192,5	195,5	200,5	203,5	203,5	215,5
nykytaso 0,50 määrä	160,5	163	167	169,5	169	179

Kotkansaaren sairaalan saneerauksen vaihtoehdot

Vaihe 1

”CITYKOTI”

84- asukkaan hoiva-asumisen yksikkö
Kotkansaarelle senioritalojen
läheisyyteen 2008-2009
arkkitehtikilpailu päättyi 30.9

+ Kotkankatu 1 , 4 x 10 asukkaan
ryhmäkotia
saneeraus valmis 3/2009

Vaihe 2

Dementiaa sairastaville asumis- /hoivayksikkö

Paimenportin
palvelukeskuksen
lisärakentaminen
hoiva-asumisen
yksikkö 80
paikkaa v 2009-
2010

Vaihe 3

Eskolan palvelukeskuksen saneeraus+
lisärakentaminen.

Vanhainkotiin tukeutuen rakennetaan 40
asukkaan yksikkö viimeistään 2010-
2011 tai mahdollisesti jo tänä keväänä
käynnistyvän Paimenortin saneerauksen
ja laajennuksen yhteydessä

Vaihe 4

Kotiutusyksikkö

Kymenlaakson keskussairaalan yhteyteen
hyvinvointipuiston alueelle.

lyhytaikainen toipilasvaiheen kuntoutus 40 paikkaa ?

- seudullinen malli
- yhteistyö kuntoutuksen ja
apuvälinekeskuksen toimijoiden kanssa

LISÄKSI

senioritaloja (K ALLE 55)kasvaa kaupunkiin kuin sieniä sateella.

hyvä lisä hoitoketjuun, jos talossa on muutakin kuin matalat kynnykset ja turvapuhelin

LOPUKSI

anna elämälle aikaa.

anna vanhukselle aikaa elää loppu
elämänsä arvokkaasti.

arvosta mennyttä aika.

anna vanhuksen elää omanlaista elämää.
kuuntele elettyä elämää.

anna vanhuksen kokea elämänsä hyvät
asiat uudelleen.

kosketa ja ole lähellä.

anna vanhuksen tuntea, että hän on jollekin
tärkeä

anna elämisen arvoinen elämä.